

Κυρίες και Κύριοι,

Ο γεωγραφικός χώρος της Μικράς Ασίας κατά τη διάρκεια των αιώνων αποτέλεσε χωνευτήρι πολιτισμών και φυσική γέφυρα ανάμεσα στην αστική ενδοχώρα και την Ευρώπη. Προς τούτο και το ενδιαφέρον που παρουσιάζει είναι πολύμορφο, αντανακλώντας την ποικιλομορφία και τη δυναμική ενός εκ των τέκνων του, του Ιωνικού Πολιτισμού. Από γεωμορφολογικής άποψης, η γειτνίασή του με τη θάλασσα συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών τα οποία με τη σειρά τους καθόρισαν την ιδιαίτερη δημογραφική, οικονομική και κοινωνική εξέλιξη του πληθυσμού που διαβιούσε, ανά τους αιώνες, σε αυτόν τον χώρο. Η έλευση των Ελλήνων αποτέλεσε ασφαλώς το ξεκίνημα μιας νέας περιόδου για την περιοχή. Η έμφυτη τάση για περιπέτεια, η πνευματική ανησυχία, αλλά και η αναζήτηση κατάλληλων συνθηκών για οικονομική ανάπτυξη, αποτέλεσαν ίσως τη βάση για την άνθιση ενός ιδιαίτερου ελληνικού πολιτισμού, γνωστού και ως ιωνικού.

Κατά την αρχαιότητα το επίθετο ιωνικός ήταν προσδιοριστικό συγκεκριμένης ελληνικής φυλής και ενός συγκεκριμένου χώρου· σταδιακά όμως μετατράπηκε σε έναν ευρύτερο γεωγραφικό όρο. Με αυτήν την έννοια -του γεωγραφικού δηλαδή όρου- εξέφραζε και εκφράζει μέχρι σήμερα το σύνολο της πολιτιστικής δράσης, την οποία επιτέλεσαν οι Έλληνες, που αποίκησαν αρχικά τα δυτικά παράλια της Μικράς Ασίας, αλλά σύντομα εξαπλώθηκαν σε ολόκληρη σχεδόν τη μικρασιατική χερσόνησο. Αυτός ο πολιτισμός, φορέας ενός κοσμοπολίτικου πνεύματος, κατάφερε να αντέξει τέσσερις ξένες κατακτήσεις, αλλά και να διευρυνθεί καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της Μικράς Ασίας, ώσπου να σβήσει, πληθυσμιακά τουλάχιστον, το 1922.

Στην πορεία της παρούσας έρευνας που παρουσιάζεται σήμερα, καταγράφηκε και αποτυπώθηκε το «Πολιτισμικό και Οικιστικό Απόθεμα των Ελληνικών Κοινοτήτων της Μικράς Ασίας» σε 11 οικισμούς, με αποτελέσματα που έχουν δημοσιοποιηθεί μέχρι σήμερα από την ερευνητική ομάδα σε επιστημονικά διεθνή συνέδρια και έντυπα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η ολοκλήρωση του συγκεκριμένου έργου - υπό την επιστημονική ευθύνη και τον συντονισμό της Ελένης Γ. Γαβρά, Αναπλ. Καθηγήτριας Τμήμ. Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας- πιστεύουμε πως θα συμβάλει ουσιαστικά στην ανάδειξη του ρόλου των Ελληνικών κοινοτήτων στον κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό τομέα, σφραγίζοντας ανεξίτηλα την ιστορία του τόπου. Παράλληλα, η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του οικιστικού και πολιτιστικού αυτού αποθέματος στο χώρο αναφοράς (σημερινή Τουρκία), το πλαίσιο και οι πολιτικές

προστασίας και διαχείρισης του αποθέματος αυτού είναι ζητήματα που διερευνώνται στο έργο, αποτελώντας προϋποθέσεις για τη δημιουργία δυναμικών συνεργιών προς την κατεύθυνση της ανάδειξής του.

Εξάλλου, ένας από τους βασικούς στόχους του προγράμματος είναι να αποτελέσει έναν κόμβο επικοινωνίας της «αληθινής» διάστασης του αποθέματος των οικισμών που έχουν μελετηθεί, κινητοποίησης αντίστοιχων ερευνητικών ενδιαφερόντων και γόνιμης επιστημονικής συζήτησης περαιτέρω.

Ευχόμαστε ολόψυχα να συνοδεύονται στέρεα τέτοιες προσπάθειες από επιτυχία και με τη συνδρομή όλων των εμπλεκομένων μερών.

Εμείς από την πλευρά μας, ως Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, σύμφωνα και με τους καταστατικούς μας σκοπούς και στόχους, θα συνεχίζουμε να στηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις συνέργειες που κατατείνουν στην προβολή και διατήρηση των ιδανικών μας, τα οποία εμπνέουν και καθοδηγούν το «είναι» και τις πράξεις μας με συνείδηση στο σήμερα.

Η συνεργασία μας με το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας υπήρξε άρτια και θέτει βάσεις για εποικοδομητική και ουσιαστική συνέχιση αυτής και στο μέλλον, ενεργοποιώντας το σύμφωνο συνεργασίας που έχει υπογραφεί μεταξύ της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (22.7.2015).

Σας ευχαριστούμε άπαντες θερμά!

Ο Πρόεδρος της Ε.Μ.Σ.
Δρ Βασίλειος Ν. Πάππας

Θεσσαλονίκη, 6.6.18 -7.30μμ. Αίθουσα Διαλέξεων Ε.Μ.Σ.